

СОЦІАЛЬНО-ПЕРЦЕПТИВНА СТОРОНА СПІЛКУВАННЯ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Лян Цзінъянь

Сумський державний педагогічний університет

імені А. С. Макаренка, antonvertel@ukr.net

Науковий керівник : кандидат філософських наук, доцент А. В. Вертель

Під час спілкування людьми між собою важливою складовою виступає взаєморозуміння, процес сприйняття. Важливу роль в цьому відіграє зовнішній вигляд, інтерпретація вчинків співрозмовника, розуміння індивідуальних та соціальних характеристик. Внаслідок чого важливу роль відіграє усвідомлення себе через іншу людину, тобто ідентифікація, рефлексія, соціальна перцепція. Соціальна перцепція є багатофункціональним психологічним процесом, що передбачає сприйняття зовнішніх ознак людини, співвіднесення їх з її особистістними характеристиками. Рефлексивна свідомість проявляється в осмисленні і переживанні людиною як окремої дії, вчинку, так і смислу буття. Ідентифікація є способом розуміння іншої людини через усвідомлене чи не усвідомлене ототожнення її з собою, намагання зрозуміти її стан, настрій. До ефектів міжособистісного сприйняття можна віднести каузальну атрибуцію, стереотипізацію, ефект ореолу, ефект новизни, ефект первинності.

У емпіричному дослідженні особливостей спілкування в юнацькому віці було використано психодіагностичний інструментарій, що дозволив змістовно його проаналізувати. У емпіричному дослідженні за методиками «Діагностики рівня емпатії» І. М. Юсупова, «Методика діагностики рефлексії» А. В. Карпова, проведенні тестування «Як я добре розумію людей» Лілліан Глас, «Методика діагностики емпатійних здібностей» В. В. Бойко, «Методика вивчення потреби в спілкуванні» О. П. Єлісеєва взяли участь 60 респондентів, студентів кафедри психології СумДПУ імені А. С. Макаренка I-IV курсів, з яких 13 осіб чоловічої статі, 47 осіб жіночої статі.

Виявилося, що результати в групі досліджуваних респондентів (студентів СумДПУ імені А. С. Макаренка) в переважній більшості відповідає високому рівню. також був підтверджений середній рівень в групах респондентів. Низький рівень майже не притаманний студентам. Це у свою чергу свідчить про позитивний результат, оскільки дані характеристики вказують на високий контроль, саморегуляцію, емпатійність, рефлексію, інтуїцію особистості у суспільних взаєминах.

Досліджуючи перцептивні властивості респондентів було виявлено наступні тенденції. У студентів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка найбільше представлена адекватна самооцінка, встановлено високий та середній рівень рефлексії та емпатії, занижений – майже не представлений. Необхідно вказати, що важливу роль відіграє гендерний аспект. Так серед респондентів жіночої статі спостерігається високий показник інтуїції, тоді як серед респондентів чоловічої статі ці показники нижче.

Під час проведення дослідження було виявлено, що у респондентів гарно розвинуто пізнання внутрішнього світу інших людей, їх думок і почуттів, співпереживання і співчуття по відношенню до інших людей. Для студентів, майбутніх педагогічних працівників, що мають бути висококваліфікованими спеціалістами, для них важливе вміння уважно слухати, враховувати вікові та індивідуальні особливості особистості. Також для майбутніх педагогів, як вихователів майбутнього покоління українців потрібно бути гарними співрозмовниками і мати проникливість. Таким чином видно, що в усіх досліджуваних розвинені когнітивні (розуміння емоційного стану людини), афективні (співчуття) та поведінкові (активна допомога іншим) рівні.

Спілкування в житті студентів дійсно має свої особливості, що обумовлюються світоглядом особистості, її цілями та намірами на майбутнє. Отримані результати можуть бути корисними викладачам, психологам, що спрямовуватимуть свою роботу на психологічну просвіту чи оптимізацію, щодо міжособистісного спілкування молоді.